

OD REVOLUCIJE (...) DO "LEPE PARADE"

U političkoj kolumni u "Zadarskom listu" (u kojoj je, nota bene, izvorno objavljen i prilog "Super-Mario protiv štetočina") nedavno mi je objavljen i osvrt "Jedu li revoluciju vlastita djeca?", inspiriran njemačkim filmom "Kompleks Baader-Meinhof", prikazanim nedugo prije toga na HTV-u.

Oni koji imaju dovoljno godina, a usto i sustavno prate političke događaje, sjećaju se da su Andreas Baader i Ulrike Meinhof 70-ih godina bili na čelu anarhoterrorističke skupine "Frakcija Crvene armije" (RAF), odgovorne za ubojstvo nekoliko ljudi u tadašnjoj Zapadnoj Njemačkoj, većinom iz poslovnih krugova.

Naslov osvrta je, naravno, parafraza poznate političke izreke, po kojoj "revolucija jede vlastitu djecu" (ono iza "revolucije" predstavljaju tri točke u zagradama iz naslova našeg osvrta), a koja se prije svega referira na zločine koje su komunistički režimi vršili nad – kako se jednom cinično izrazio Lenjin – "mangupima u vlastitim redovima".

A na koji način "revoluciju jedu vlastita djeca"? U navedenom sam članku citirao mladog i kontraverznog kazališnog redatelja Olivera Frljića koji je, u intervjuu za riječki "Novi list", ustvrdio da "koliko god da se govori o krizi, ona ne uspijeva izvesti kritičnu masu naroda na ulicu", zato jer je (neo)"kapitalizam zatvorio sve moguće puteve za izlaz" (iz situacije u kojoj se nalazimo). Ova ubitačno točna politička dijagnoza nije mogla biti dostatno elaborirana u članku

od nepune dvije kartice, pa je zato ovaj ogleđ svojevršni nastavak moga teksta u "Zadarskom listu". Prije svega, pitanje iz naslova, "Jedu li revoluciju vlastita djeca?", pokušat ćemo barem argumentirati pomoću dva vrlo intrigantna primjera, koja ćemo situirati u kontekst pomoću neke vrste uvoda.

Gledano iz današnje perspektive, anarhoterorizam RAF-a i talijanskih "Crvenih brigada", kao militantni izraz tada pomodnog ljevičarstva, ne samo da je nakon nepunih desetak godina godina neslavno propao, već se, u uvjetima koji su za radno stanovništvo zapadnih zemalja (ali i za dignitet države kao političkog entiteta) bili neuspoređivo povoljniji nego danas, serijom besmislenih atentata koji su gotovo bili sami sebi svrhom, srozao na neku vrstu "udruženog zločinačkog pothvata". Nastao na zasadama tzv. "Pariškog proljeća", koji se kasnije razlio Zapadnom Europom kao tzv. "šezdesetosmaški pokret", jedino što su ta "olovna vremena" sigurno iznjedrila jest u svojoj biti idiotski pojam "političke korektnosti", koji smo u ovoj kolumni već ranije definirali.

U ovom kontekstu iznimno je zanimljiva premisa koju nudi Dragaš Kalajić, a prema kojoj su upravo društveno-političke strukture, kojoj se uglavnom moralno dezorijentirana i drogirana mladež tih godina suprotstavljala, "iskoristile nezadovoljstvo mladih da bi osnažile svoj sistem opresije, uklonivši posljednje ostatke protivljenja istom sistemu: instituciju porodice i oca", znajući da je "bez takvog utočišta i uporišta mlada jedinka prepuštena na milost i nemilost" upravo onim strukturama protiv kojih se iracionalnim zločinima tada borila. Ako je takva premisa pred 40-ak godina izgledala pretjeranom, danas ona pogađa doslovno "u sridu"!

Ali, vratimo se onim primjerima – da ih ne zaboravimo! U najmanje dva broja "Spiegela" naišao sam na napise koji otkrivaju kako je Joschka Fischer, općepoznato neuspješni i karijerističkom stigmom obilježeni njemački ministar vanjskih poslova krajem prošlog stoljeća u mladosti bio drčni "revolucionar" koji je tukao policajce, da bi kasnije postao poslušna politička pudlica u službi istog onog establishmenta protiv kojeg se tako zdušno borio. Sličan primjer je i Rudi Dutschke, još militantniji anarhist, koji se u zrelim godinama također izgubio u sivilu politički podobne politike. Jedina karizmatična ličnost iz građanskog otpora 70-ih godina u Nemačkoj, a koja je ostala vjerna barem onim idealima koji ne podrazumijevaju nasilje i ubojstva, je Daniel Cohn-Bendit, koji još uvijek, kao političar, pokušava promijeniti svijet, ali sada isključivo ekološkom osviještenošću.

Tih godina je i u jugoslavenskoj filmskoj publicistici "od Vardara pa do Triglava" bila u modi gotovo histerična apologija filmova koji sa simpatijama opisuju anarhoterorizam *, pa sam iz kurioziteta sačuvao istriške iz filmskih kritika zagrebačkog kritičara Vladimira Tomića, te prerano umrlih Bogdana Kalafatovića u beogradskoj "Književnoj reči" i Svetozara Guberinića u

crnogorskom književnom časopisu "Ovdje" (iz travnja 1982. godine) o filmu "Olovno vrijeme" (1981) Margarethe von Trotta, koji se, kako kaže Guberinić, "zasniva na slučaju teroristkinje Gudrun Enslin, koja je zvanično" (tj. pod sumnjivim okolnostima) "izvršila samoubistvo u zatvoru, zajedno sa još dvojicom terorista". Prostor nam ne dozvoljava da se pozabavimo ovim recenzijama, tim više što je apologija anarhoterorizma još eksplicitnija u filmovima također njemačkih autora R. W. Fassbindera i Rainera Hauffa (zato bi bilo zanimljivo sagledati sve te filmove iz današnje perspektive ujedinjene Njemačke), ali i nekih drugih europskih autora.

Što nam sve ovo pokazuje i dokazuje? Jednostavno to da je tada pomodno "salonsko ljevičarstvo" nehotice usmjerilo svoje drogirane (nota bene, droga i huliganstvo najteže su prodirali u rigidne partijske države, kao što su Kina, Albanija ili zemlje Varšavskog pakta), pa je u tom smislu potpuno u pravu Bogdan Tirnanić kada kaže da se "značajan procenat apologeta ovakvih filmova regrutuje iz krugova 'levičara', tih sumornih ljudi ... zaokupljenih nekakvom svojom navodnom prometejskom ulogom u predstojećoj društvenoj revoluciji.

Ta ih je opsjednutost toliko izvežbala u manihejstvu da oni nisu sposobni za bilo kakvo drugačije vrednovanje stvari osim onog koji sve pod kapom nebeskom procenjuje postojanjem ili odsustvom njihovoga deklarativno negativnog stava prema postojećoj stvarnosti..." (Ovo je zapanjujuće proročanska najava, 30-ak godina unaprijed, NIŠTAVNOSTI sadržaja od EU komesarski nametnutog Zakona o suzbijanju diskriminacije, koji do neba vrijeda najdiskriminiraniji sloj društva u novom stoljeću – obespravljene radnike!)

Uz usputnu primjedbu da je opisani sindrom "épatez le bon bourgeois" (tj. šokirajte pristojnoga građanina) u međuvremenu dosegao stravične razmjere, dolazimo do poveznice s drugim dijelom našeg naslova, "lepom paradom". Općepoznato je, naime, da danas loše plaćeni policajci MORAJU štititi sudionike "Gay Pride" povorki a pendrečiti njihove protivnike, čak i kad ovi ne pribjegavaju nasilju. Od poznatih intelektualaca iz vremena o kojem govorimo tome bi se zasigurno najviše protivio poznati talijanski književnik i filmski redatelj Pier Paolo Pasolini – da odmah bude jasno, i sâm žestoki osporavatelj građanskog morala. Pasolini je, naime, šokirao i svoje obožavatelje izjavama da su pripadnici Crvenih brigada drogirani i "razmaženi tatini sinovi i kćeri", koji se protestu i zločinima prepuštaju iz puke dokolice i neodgovornosti.

Iako i sam ljevičar, on je, za razliku od "salonskih ljevičara" na univerzitetima i medijima, imao najviše razumijevanja za loše plaćene policajce iz radničkih obitelji, koji riskiraju život u sukobu s ološem kojem politika ne može stati na rep. Najzanimljivije od svega je ipak to da je Pasolini bio i deklarirani homoseksualac, ali nije išao arlaukati po ulicama i trgovima, tražeći prava koje mu nitko nije osporavao – da je živ, vjerojatno bi među prvima digao glas protiv toga da policija pendreči mirne prosvjednike protiv vlasti i nagurava se s otpuštenim radnicima, a MORA štititi

samo osobe njegovih seksualnih sklonosti, čije provokativno ponašanje na javnim mjestima se u neka "mračna" vremena nazivalo i globama sankcioniralo kao "remećenje javnog reda i mira".

"Lepa parada" je inače jugoslavenski (odnosno, srpski) film iz 1970. godine, koji su režirali malo poznati Branko Milošević i Svetozar Udovički. Film o kojem ćemo nešto više reći općepoznata je "Parada", inspirirana neuspjehom održavanja "Gay Pride" u Beogradu. Scenarist i redatelj Srđan Dragojević "proslavio se" pred nekih desetak godina filmom "Lepa sela lepo gore", koji je u Hrvatskoj malo tko uspeo vidjeti, ali je znakovito (podatak s Interneta) da ga je tadašnji predsjednik žirija, poznati redatelj Gillo Pontecorvo, odbio prikazati na festivalu u Veneciji zbog "fašistoidnosti", nazrijevši u filmu težnju za opravdavanjem srbijanske agresije na Hrvatsku i BiH.

Umilnost kojom autor opisuje članove istospolnih parova danas je već toliko predvidljiva da je nije nužno ni naglašavati. S druge strane, primitivni nabildani i tetovirani mrzitelji pedera i lezbijki u filmu su mahom bivši ratnici (koje smušeni Dragojevićev scenarij – A NE Fred Matić! - šalje da brane sudionike "lepe parade"), koji "tamane" ogromne količine piva i alkohola, međusobno se izvrsno slažu kao "mokra braća", prijateljski se tapšući i grleći oslovljavaju jedan drugog sa "četniče", "ustašo" i "balijo", evocirajući uz smijeh i psovke uspomene iz rata i uživajući u krvoločnim zabavama kao što su borbe dresiranih pasa. U usporedbi s ovom primitivnom propagandom filmovi kao što su sovjetski "Kako se kalio čelik" (svojevrsno ideološko evanđelje boljševizma), "Živjet će ovaj narod" (apoteoza NOB i sindroma "naprijed u nove radne pobjede"), a valjda i najantisemitskiji film iz vremena nacističke Njemačke, "Židov Süß", doimaju se poput art-filmova ili bezazlenih komedija.

Ova ideološka zatucanost, koja iskazuje doslovno patološku mržnju prema građanskome moralu, podjednako u onome što se nekad s pravom nazivalo demokratskim društvom i u komunističkom okružju, nedvojbeno pokazuje da je zapadna demokracija najzatvoreniji i ideološki najzatucaniji (o većini njezinih fetiša ne smiješ na negativan način ni razmišljati, a kamoli to slobodno izraziti – svako neslaganje s njihovim nebulozama proglašava se za "govor mržnje"!!!) civilizacijski sustav valjda od feudalnog doba do sada, a samo je sustavno ispiranje mozga u službi nečega što bismo mogli nazvati "neoagitpropom" uspjelo natjerati ljude da, slijepi kod zdravih očiju, ne vide da ovoliko tabu-tema nije bilo ni u ranom srednjem vijeku!

Na samom ćemo kraju suziti čitav ovaj prijepor – na prostor bivše Jugoslavije. Iako je film srpske proizvodnje, na samom početku i u odjavnoj špici vidimo da su u njegovoj izvedbi sudjelovali, na ovaj ili onaj način, suradnici iz gotovo svih republika bivše Jugoslavije. Ako se netko sjeća jednog "Big Brathera", održanog pred desetak godina u Makedoniji, morao se suočiti sa činjenicom da se, s obzirom da su sudionici u tom otužnom reality show bili iz svih

dijelova bivše države, time uspostavilo nekakvo instant-jugoslavenstvo i "bratstvo-jedinstvo" na razini medijske septičke jame. (Ako netko misli da su ove procjene pretjerane, trebao bi pročitati što o takvom i sličnom smeću – "Trenutak istine", "Survivor", pa čak i "Red Carpet" – piše moj mladi i otk/v/ačeni kolega iz "Zadarskog lista", Mario Padelin!)

Loš film "Parada" čitavo ovo žalosno stanje svodi na ono što je Freudov "odmetnuti" učenik Wilhelm Reich nazvao "emocionalnom kugom", a Bogdan Tirnanić definirao kao "odraz u psihi individue bolesnog društvenog stanja, koje kugom obuzeta ličnost ponavlja kao model 'zdravlja'" (a posljedica je da) "analogno tome, u društvu koje je svojim protivurečnostima nagriženo do te mere da je unutar njegovih propozicija svaka ljudska samorealizacija nemoguća, pojedinac učvršćuje takvu represivnu društvenu strukturu", nesvijestan toga da je njoj upravo širenje takve pogubne pošasti ključna garancija opstanka, jer ta stravična epidemija uništava MORALNU strukturu pojedinca ili skupine ljudi, koji onda postaju nemoćni da se takvoj nakaznoj strukturi uspješno suprotstave. "Zemljo, otvori se!", rekao bi Padelin.